

Elżbieta Hałas, Tomasz Dębicki

Instytut Logistyki i Magazynowania , GS1 Polska

EDI między firmą logistyczno - transportową a jej klientami

Wstęp

Rozwój technologii internetowych i mobilnych oraz ich wzmagająca się wszechobecność w życiu i biznesie wymagają od firm przeanalizowanie strategii i podejścia do organizacji łańcuchów dostaw. Doskonała komunikacja i koordynacja są obecnie coraz bardziej niezbędne gdyż transportowane towary przekraczają więcej granic niż kiedykolwiek wcześniej. Systemy informatyczne, aby skutecznie wspomagać obszary logistyczne, muszą umożliwiać łatwe komunikowanie z różnorodnymi kontrahentami. Od systemu informatycznego wymagać należy zatem umiejętności obsługi nie tylko własnych indeksów i formatów danych. Ale także jednolitego „języka”, wspólnego języka do identyfikowania i komunikowania się z partnerami. Szczególnego znaczenia nabiera obecnie **EDI** czyli elektroniczna wymiana standardowo sformatowanych danych między systemami informatycznymi partnerów w łańcuchu dostaw.

GS1 – wspólny standard w komunikacji elektronicznej

Jednolity sposób identyfikacji i komunikacji jest znany w świecie od blisko 40 lat i stosowany przez ponad milion firm na całym świecie. Standardem tym jest międzynarodowy system GS1¹, opracowany i upowszechniany po to, aby racjonalnie realizować wszelkie przepływy logistyczne w dowolnych łańcuchach dostaw. **System GS1**, często określany, jako „*The Global Language of Bussines*”, jest w Polsce używany już przez blisko 19 tys. przedsiębiorstw, które mogą

---

¹ GS1 (dawniej EAN.UCC) – nazwa światowej organizacji zarządzającej międzynarodowym systemem identyfikacji i komunikacji o tej samej nazwie.

wykorzystywać coraz bardziej efektywnie narzędzia informatyczne typu systemy zarządzania magazynem WMS, czytniki kodów kreskowych, bramki RFID, elektroniczną wymianę danych .

EDI w branży transportowo-logistycznej

Do tej pory firmy branży transportowo-logistycznej, wdrażając kody kreskowe czy elektroniczną wymianę danych, tworzyły najczęściej własne rozwiązania w tym zakresie.

W większości przypadków są to systemy zamknięte i samowystarczalne, oparte na własnych wewnętrznych kodach i aplikacjach komunikacyjnych. Wynika to głównie z niedostatecznej znajomości globalnych standardów oraz efektów ich stosowania, a także słabego wykorzystania technologii informatycznych. Jakiegokolwiek zmiany są dla nich bardzo kosztowne i kłopotliwe do przeprowadzenia. Praktyka rynku wskazuje też, że operator jest gotów stworzyć indywidualne łącze EDI dla swojego klienta, który ma z kolei wymagania wynikające z jego specyficznych systemów. W ten sposób tworzą się indywidualne rozwiązania, w które inwestuje operator traktując je jako gwarancję długiej współpracy z klientem.

W efekcie, jednym z największych problemów na jakie wskazują firmy we współpracy z partnerami transportowo-logistycznymi jest brak bieżącej informacji o przesyłkach i możliwości ich wspólnego monitorowania. Jeśli firma korzysta się z kilku przewoźników, to nie ma łatwego sposobu znalezienia informacji co się dzieje z jej przesyłkami. Każda partner transportowo-logistyczny oferuje inne, zróżnicowane sposoby komunikacji. Standardy stanowią odpowiedź na te problemy i umożliwiają ich rozwiązanie bez konieczności inwestowania w nowe rozwiązania informatyczne. Pierwszym krokiem w tym celu jest wykorzystanie globalnych identyfikatorów GS1 do identyfikacji przesyłek oraz standardowych komunikatów w elektronicznej wymianie danych z kontrahentami.

Standardowe komunikaty EDI

Dane wymieniane z firmą transportową mają inny charakter od wymienianych danych pomiędzy sprzedającym a kupującym. Firmy transportowe mniej interesuje identyfikator produktu bardziej identyfikator przesyłki i palety. Bardziej cechy fizyczne towarów niż cechy handlowe. Ma to

swoje odzwierciedlenie również w elektronicznej wymianie danych i stosowanych w transporcie standardowych komunikatach elektronicznych.

Najczęściej spotykanym komunikatem transportowym na świecie są instrukcje transportowe. Komunikat ten jest de facto zleceniem transportu firmie transportowej najczęściej w ramach obowiązującego między obydwoma firmami kontraktu. Komunikat ten oprócz podstawowych danych jak miejsce i data odbioru i dostawy, zawiera identyfikatory towaru, jednostek logistycznych, fizyczne parametry przesyłki, szczegóły dotyczące warunków transportu towaru, informacje na temat środka transportu, informacje o podmiotach powiązanych z samym zleceniem jak płatnik, odbiorca towaru, nadawca towaru, agencja celna, właściciel towaru, miejsce przeładunku, ubezpieczyciel, dane dotyczące towarów niebezpiecznych ADR. Ważne jest aby, komunikat ten nie był oderwany od przepływu towaru w łańcuchach dostaw i zastosowanie standardowych identyfikatorów i kodów kreskowych GS1 na poziomie opakowania i przesyłki umożliwia każdej zaangażowanej firmie łatwy dostęp do informacji.

Kolejnym popularnym komunikatem jest komunikat dotyczący statusów w transporcie. Statusy mogą dotyczyć dostarczanego towaru, środków transportu, czy stanu realizacji zlecenia. Informacja o statusach w zależności od potrzeb może być wymieniana na każdym etapie łańcucha transportowego. Ilość wymienianych komunikatów transportowych u operatorów logistycznych 3PL jest ogromna dla dużych operatorów dla których liczba klientów i kontrahentów z którymi jest zobowiązany wymieniać dane stanowi tysiące lub dziesiątki tysięcy. U operatorów 4PL i 5PL liczba przeprowadzanych transakcji z reguły jest jeszcze większa ze względu na liczbę podmiotów realizujących zadanie transportowe. Dlatego szczególnie ważne jest aby stosowane komunikaty były komunikatami standardowymi utrzymywanie wielu różnych formatów tych samych komunikatów w dłuższej perspektywie staje się bardzo kłopotliwe.

Duże firmy czołowi operatorzy logistyczni w Europie zauważyły ten problem i wraz globalną organizacją GS1 powołały do życia Forum Logistyczne, w ramach którego prowadzone są prace standaryzacyjne dla etykiety transportowej oraz dla komunikatów transportowych. Doświadczenia i wyniki prac grupy europejskiej przenoszone są na nasz polski grunt. Grupa EDI działająca w ramach Stowarzyszenia ECR Polska, zrzeszająca czołowych producentów, sieci handlowe oraz operatorów logistycznych jak również dostawców rozwiązań informatycznych przystępuje w tym roku do uzgodnienia dwóch najczęściej używanych komunikatów

transportowych to jest „instrukcji transportowych” oraz „statusów w transporcie”. Szczegóły dotyczące prac grupy EDI można znaleźć na stronie internetowej http://www.ecr.pl/grupy/grupa_edi/.